Göteborg 2018-01-17

Uppdragshandling om länsgemensam handlingsplan för suicidprevention

Bakgrund

Att förebygga självmord är en angelägenhet som berör många aktörer i samhället och i Västra Götaland. Självmord och självmordsförsök är ett betydande folkhälsoproblem i länet liksom i resten av landet. Antalet döda på grund av självmord är tre gånger fler än i trafiken. Självmord – eller suicid – sker i alla samhällsgrupper, oavsett ålder och kön. Det är den vanligaste dödsorsaken hos män i medelåldern och den näst vanligaste hos yngre kvinnor. Dubbelt så många män som kvinnor begår självmord. Det genererar lidande för många närstående, i snitt berörs tio närstående vid varje tillfälle.

Folkhälsomyndigheten har sedan maj 2015 i uppdrag av regeringen att samordna arbetet med suicidprevention på nationell nivå. Inom regeringsuppdraget ansvarar myndigheten för att, i samverkan med berörda myndigheter och berörda aktörer utveckla samverkan genom bland annat en nationell myndighetssamverkansgrupp och en nationell intressentgrupp[1].

”Uppdrag psykisk hälsa” är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges kommuner och landsting (SKL). Syftet med överenskommelsen mellan SKL och Socialdepartementet 2016 är att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer. Detta görs med målsättningen att befolkningen ska erbjudas individ- och behovsanpassade samt effektiva insatser av god kvalitet när det gäller området psykisk hälsa.

Som en del av den nationella överenskommelsen har en länsgemensam analys och handlingsplan för psykisk hälsa i Västra Götaland tagits fram[2]. Det har skett gemensamt för Västra Götalandsregionen (VGR), de 49 kommunerna via kommunalförbunden och VästKom samt Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa i Göteborg och Västra Götaland (NSPHiG). Den gemensamma arenan är vårdsamverkan regionalt, delregionalt och lokalt. Bakom uppdraget att ta fram handlingsplanen står Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG), som är en strategisk och övergripande samverkansstruktur mellan de 49 kommunerna och VGR. Deltagare i VVG är en representant från varje huvudman (kommun och region) utsedda via delregional vårdsamverkan. Uppdraget är att identifiera gemensamma behov, utgöra stöd för kunskapsutveckling, stödja samordning och skapa förutsättningar för länets utveckling inom välfärdsområdet.

---

[1] Informellt nätverk som tillkom efter att några personer med uppdrag att samordna det suicidpreventiva arbetet i respektive län träffades på den nationella suicidkonferensen i Örebro hösten 2015, och beslöt att bilda ett nätverk för ömsesidigt erfarenhetsutbyte bl.a. med Folkhälsomyndigheten. Samordnare utsågs i landsting och regioner. Sedan våren 2016 har SKL en samordnande roll för nätverket, NASP och intresseorganisationer (SPES, Suicide Zero) är representerade.

[2] Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2020

Den länsgemensamma handlingsplanen för psykisk hälsa i Västra Götaland följer samma fokusområden som regeringens:

1. Förbyggande och främjande arbete
2. Tillgängliga tidiga insatser
3. Enskildas delaktighet och rättigheter
4. Utsatta grupper
5. Ledning, styrning och organisation

Målet inom område 1 - Förebyggande och främjande arbete, och målområde 5 – Ledning, styrning och organisation – är nollvisionen om suicid i Västra Götaland. Aktiviteten är att ta fram en länsgemensam handlingsplan för suicidprevention i enlighet med Folkhälsomyndighetens uppdrag.

Syfte

Att ta fram en länsgemensam handlingsplan för suicidprevention i Västra Götaland. Handlingsplanen ska utgöra en gemensam grund för kommunernas och regionens kommande suicidpreventiva arbete. Varje liv som kan räddas är en framgång. Därför är det viktigt att förebygga självmord till skydd för livet.

Innehåll

Innehållet i en länsgemensam handlingsplan utgår från det nationella programmet för suicidprevention och beskriver både insatser och åtagande, exempelvis:

- Fokusområden för åtgärder på kort och lång sikt
- Ökad kunskapsnivå
- Samverkan
- Digitala lösningar
- Uppföljning
- Implementering

Uppdragsgivare

VästKom och VGR/Koncernkontoret. Uppdragshandling beslutas av Thomas Jungbeck och Ann Söderström.

Organisation

Styrgruppen för länsgemensam handlingsplan är styrgrupp även för handlingsplan för suicidprevention.

Arbetsgrupp

En partsgemensam grupp med mellan 5-10 företrädare för vardera huvudman utses. Från kommunerna bör företrädare från äldreomsorg, skola/elevhälsa, individ- och familjeomsorg samt folkhälsa, utses. Från VGR bör företrädare från respektive sektorsråd[3] utses. Företrädare för brukarorganisation(-er) bör adjungeras. Ev. knyts en kommunikatör till uppdraget.

[3] Sektorsråd allmänmedicin, psykiatri, barn- och ungdomspsykiatri

Processledare

En processledare från vardera VästKom och VGR leder gemensamt arbetet.

Tidplan för förankring och beslut

Arbetet påbörjas snarast. Viktigt är en process med bred delaktighet i hela länet för att säkerställa kommande implementeringsprocess.

Vår 2018:	Framtagandeprocess inkl. workshop, delregionala konferenser och förankringsarbete
Höst 2018:	Förslag till handlingsplan presenteras för styrgruppen, VVG och därefter remiss till huvudmännen
Vinter 2018:	Beaktande av inkomna remissynpunkter, ev. justerat förslag
Vår 2019:	Redovisning slutlig version i Vårdsamverkan VG och SRO
Vår 2019:	Beslut hos respektive huvudman

Göteborg den januari 2018

För Västra Götalandsregionen

Ann Söderström
Hälso- och sjukvårdsdirektör

För VästKom

Thomas Jungbeck
Direktör